

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Ιεραρχική Προσφυγή Αρ. 22/2007

Μεταξύ:

ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

Αιτούντων

ν.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΈΡΓΩΝ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

κ. Ιωάννης Π. Πογιατζής, Πρόεδρος
κ. Μιχαλάκης Χριστοφόρου, Μέλος
κ. Πέτρος Φρακάλας, Μέλος
κ. Άγγελος Αγγελίδης, Μέλος
κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης, Μέλος

Αιτούντες:

ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. κα Αλεξία Κουντουρή Παπαευσταθίου, Δικηγόρο
2. κ. Χρίστο Παπασωζόμενο, Εκπρόσωπο αιτούσας εταιρείας
3. κ. Αντρέα Ευαγγέλου, Οικονομικό Διευθυντή αιτούσας εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. κ. Δημήτρη Χατζηαδάμου, Εκτελεστικό Μηχανικό Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης
2. κα Μαρία Ιωνά, Εκτελεστικό Μηχανικό Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 14 Ιουνίου, 2007

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Η παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή στρέφεται κατά της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής, δηλαδή του Τμήματος Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, που λήφθηκε σαν αποτέλεσμα του διαγωνισμού PS/C484 και αφορούσε την κατασκευή Δρόμου Λατομείων Μιτσερού-Παρακαμπτηρίου κάτω Μονής.

1. Περιληπτικά τα γεγονότα του διαγωνισμού αυτού είναι τα εξής:

(α) Η δημοσίευση της προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έγινε στις 31.10.2006.

(β) Για το διαγωνισμό αυτό υποβλήθηκαν επτά (7) προσφορές μεταξύ των οποίων και εκείνης των Αιτητών.

(γ) Η Επιτροπή Αξιολόγησης που συστάθηκε για αξιολόγηση των προσφορών αυτών, σε διάφορες συνεδρίες που έκαμε τις αξιολογήσεις και μετά από διευκρινιστικές απαντήσεις που πήρε για επιβεβαίωση ορισμένων στοιχείων που υποβλήθηκαν από την κοινοπραξία Lois Builders Ltd/Phoenix Construction Ltd/N. Gavriel & Sons Ltd, αποφάσισε να εισηγηθεί στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων την ανάθεση της σύμβασης στην πιο πάνω κοινοπραξία η οποία ικανοποιεί όλους τους όρους του διαγωνισμού.

(δ) Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων στη συνεδρία του ημερ. 19 Μαρτίου, 2007, υιοθέτησε την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και κατακύρωσε το διαγωνισμό στην κοινοπραξία Lois Builders Ltd/Phoenix Construction Ltd/N. Gavriel & Sons Ltd, για το ποσό των £2.667.000 συν ΦΠΑ.

(ε) Η Αναθέτουσα Αρχή με επιστολή του Αν. Διευθυντή Τμήματος Δημοσίων Έργων ημερ. 26 Μαρτίου, 2007 κοινοποίησε στους Αιτητές την πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων πληροφορώντας τους ταυτόχρονα ότι η δική τους προσφορά δεν έχει επιλεγεί, γιατί η

προσφερθείσα τιμή στην προσφορά τους ήταν ψηλότερη από εκείνη της επιτυχούσας κοινοπραξίας.

2. Οι Αιτητές καταχώρησαν στις 13 Απριλίου, 2007 την παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή με ταυτόχρονη Αίτηση για λήψη προσωρινού μέτρου, το οποίο κατά την ακρόαση που έλαβε χώρα στα γραφεία της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στις 17 Απριλίου, 2007 το εξέδωσε μέχρι την έκδοση απόφασης της, επί της ουσίας της Ιεραρχικής Προσφυγής.

Οι λόγοι που επικαλούνται οι Αιτητές στην παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή βασικά είναι οι πιο κάτω:

(α) Η προσφορά της επιτυχούσας κοινοπραξίας δεν πληρούσε τις ελάχιστες απαιτήσεις για την τεχνική ικανότητα. Συγκεκριμένα η παράγραφος 2.3(ii) της προκήρυξης της σύμβασης, «τεχνική ικανότητα» απαιτεί συμπλήρωση κατά τα τελευταία πέντε χρόνια ενός τουλάχιστον έργου/έργου πολιτικής μηχανικής αξίας τουλάχιστον £1.500.000.

Επιπρόσθετα με τις απαιτήσεις της προκήρυξης της σύμβασης όπως αναφέρονται πιο πάνω και στους ίδιους τους όρους του διαγωνισμού και συγκεκριμένα στον όρο 2.3 «Δικαίωμα Συμμετοχής παράγραφος 6(β)(ii) «Τεχνική Ικανότητα» απαιτείται όπως, «κατά τα τελευταία πέντε χρόνια να έχει συμπληρώσει ένα τουλάχιστον τεχνικό έργο/έργο πολιτικής μηχανικής αξίας τουλάχιστον £1.500.000. Η έννοια «συμπλήρωση» σημαίνει «κατά 80%».

Η δικηγόρος των Αιτητών σχετικά με τα όσα αναφέρονται πιο πάνω ισχυρίστηκε ότι η επιτυχούσα κοινοπραξία δεν πληρούσε τον όρο αυτό. Συγκεκριμένα ισχυρίστηκε ότι από τις τρεις εταιρείες που συμμετέχουν στην πιο πάνω κοινοπραξία, μόνο η εταιρεία N. Gavriel & Sons Ltd δήλωσε την εκτέλεση έργου όπως απαιτείται από τους όρους του διαγωνισμού και αυτό δεν ήταν αξίας £1.500.000.

Κατά τους ίδιους ισχυρισμούς η εταιρεία N. Gavriel & Sons Ltd δήλωσε έργο το οποίο εκτέλεσε με τους Αιτητές και αφορούσε έργο του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λ/σίας που με βάση την έγγραφο συμφωνίας που υπέγραψαν για το έργο αυτό, η ευθύνη τους

ήταν από 50% ο καθένας και μετά την ολοκλήρωσή του το μερίδιο της εταιρείας N. Gavriel & Sons Ltd ήταν £1.300.000, ποσό μικρότερο του £1.500.000 που απαιτείτο για να λάβει μέρος στο διαγωνισμό.

Στους πιο πάνω ισχυρισμούς της δικηγόρου των Αιτητών η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίστηκε τα πιο κάτω:

Το συμφωνητικό έγγραφο που υποβλήθηκε από την επιτυχούσα κοινοπραξία για να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της παραγράφου 2.3(ii) της προκήρυξης της σύμβασης σχετικά με την Τεχνική Ικανότητα, αναφέρεται σε συμφωνία συνεργασίας μεταξύ των εταιρειών N. Gavriel & Sons Ltd και Νέμεσις Εργοληπτική Εταιρεία και αφορούσε έργο που εκτέλεσαν για το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας.

Το συμφωνητικό αυτό έγγραφο το οποίο έγινε την 1^η Δεκεμβρίου 2003, αναφέρει μεταξύ άλλων τα εξής:

.....
 .....

«Η ΝΕΜΕΣΙΣ αναλαμβάνει να ορίσει ικανό στέλεχος στο συμβούλιο διαχείρισης. Η ΓΑΒΡΗΛ αναλαμβάνει να ορίσει ικανό στέλεχος στο συμβούλιο διαχείρισης, να προμηθεύσει τραπεζικές εγγυήσεις, κεφάλαιο κινήσεως, μηχανήματα, προσωπικό, υλικό και όλα τα μέσα για την πιστή εκτέλεση του έργου.

Από κάθε είσπραξη από τον εργοδότη ο Συνεταιρισμός θα πληρώνει εντός επτά ημερών από την είσπραξη στη ΝΕΜΕΣΙΣ το 3% στη ΓΑΒΡΗΛ το 97%.»

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της Αναθέτουσας Αρχής απ' όσα αναφέρονται πιο πάνω και που περιλαμβάνονται στο συμφωνητικό έγγραφο που υποβλήθηκε με την προσφορά της επιτυχούσας κοινοπραξίας και που ήταν το μόνο που είχαμε υπ' όψη μας ερμηνεύσαμε ότι εφ' όσον η είσπραξη θα γινόταν με την αναλογία 97% με 3% και η εκτέλεση της εργασίας θα ήταν με το ίδιο ποσοστό και επομένως το 97% της εταιρείας GAVRIEL για την εκτέλεση του πιο πάνω έργου κάλυψε το ποσό των £1.500.000 που απαιτούσε ο πιο πάνω όρος του διαγωνισμού.

Τέλος, η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίστηκε ότι αγνοούσε αν υπήρχε άλλο συμφωνητικό έγγραφο που η δικηγόρος των Αιτητών ισχυρίστηκε και που καθόριζε την αναλογία εκτέλεσης του έργου στο 50% με 50%.

(β) Η δικηγόρος των Αιτητών ισχυρίστηκε ότι η προσφορά της επιτυχούσας κοινοπραξίας παρουσίαζε ουσιώδη απόκλιση από τον όρο του διαγωνισμού 4.6.1(στ)(i) ο οποίος απαιτεί όπως: *«Ο κάθε προσφέρων οφείλει να καταθέσει .... σε περίπτωση νομικού προσώπου επίσημα αποδεικτικά στοιχεία σύστασής του.»*

Κατά τους ίδιους ισχυρισμούς, η επιτυχούσα κοινοπραξία που αποτελείτο από τρεις εταιρείες έπρεπε να υποβάλει πιστοποιητικά σύστασης των τριών αυτών εταιρειών, εν τούτοις καμία από τις τρεις αυτές εταιρείες δεν υπόβαλαν πιστοποιητικά σύστασης τους όπως απαιτούσε ο πιο πάνω όρος του διαγωνισμού.

Η Αναθέτουσα Αρχή σε απάντηση των πιο πάνω ισχυρισμών των Αιτητών παραδέχθηκε ότι κανένα μέλος της επιτυχούσας κοινοπραξίας δεν υπόβαλε πιστοποιητικό σύστασης του, όπως απαιτούσε ο όρος 4.6.1(στ)(i) αλλά κρίθηκε από αυτή ότι η μη υποβολή του πιστοποιητικού αυτού δεν είναι ουσιαστικό στοιχείο στην προκειμένη περίπτωση, γιατί η Υπεύθυνη Δήλωση που υποβλήθηκε από την κοινοπραξία με την προσφορά της, βεβαιώνει τη νομική προσωπικότητα των μερών της κοινοπραξίας. Επίσης η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίστηκε ότι η μη υποβολή του πιστοποιητικού σύστασης δεν περιλαμβάνεται στα έγγραφα που σύμφωνα με το Άρθρο 4.3.1 των όρων του διαγωνισμού τιμωρούνται με ποινή αποκλεισμού, όπως ρητά αναφέρεται στο Άρθρο αυτό η εγγύηση συμμετοχής.

(γ) Οι Αιτητές ισχυρίστηκαν επίσης ότι η προσφορά της επιτυχούσας κοινοπραξίας παρουσίασε επίσης ουσιώδη απόκλιση από τις πρόνοιες του Άρθρου 4.5.6 των όρων του διαγωνισμού, ο οποίος συγκεκριμένα αναφέρει: *«Κάθε σελίδα του ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ θα πρέπει να είναι μονογραμμένη από τον εκπρόσωπο του προσφέροντος. Σε περιπτώσεις βιβλιοδετημένων στοιχείων μπορεί να μονογραφηθεί μόνο η πρώτη και η τελευταία σελίδα.»*

Συγκεκριμένα κατά τους ίδιους ισχυρισμούς ο τρόπος που υποβλήθηκε η προσφορά της επιτυχούσας κοινοπραξίας είναι τουλάχιστον παράτυπη και πρόχειρη.

Όλες οι σελίδες της προσφοράς της, εκτός από το τεχνικό κομμάτι της προσφοράς που είναι βιβλιοδετημένο, δεν είναι μονογραμμένες ούτε αρχειοθετημένες ούτε συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο, κατά παράβαση των προνοιών του πιο πάνω άρθρου που αναφέρει ότι αν οι σελίδες δεν είναι βιβλιοδετημένες πρέπει όλες να μονογραφηθούν από τους προσφοροδότες.

Στους πιο πάνω ισχυρισμούς, η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίστηκε ότι πράγματι η επιτυχούσα κοινοπραξία παρέλειψε να μονογράψει όλες τις σελίδες της προσφοράς της, εφ' όσον αυτές δεν ήσαν βιβλιοδετημένες, αλλά κρίθηκε ότι η παράλειψη αυτή δεν ήταν ουσιώδης και εφ' όσον η παράλειψη αυτή δεν τιμωρείται με ποινή αποκλεισμού σύμφωνα με το Άρθρο 4.3.1 όπως ρητά αναφέρει για την εγγύηση συμμετοχής.

(δ) Τέλος, η δικηγόρος των Αιτητών ισχυρίστηκε ότι και οι εξελεγμένοι λογαριασμοί των εταιρειών της επιτυχούσας κοινοπραξίας που υποβλήθηκαν είναι σε φωτοαντίγραφα χωρίς μονογραφή και σφραγίδες και χωρίς οποιαδήποτε σύνδεση με το κύριο μέρος της προσφοράς.

Στους ισχυρισμούς αυτούς των Αιτητών η Αναθέτουσα Αρχή παραδέχθηκε ότι πράγματι οι λογαριασμοί δεν συνδέοντο με την υποβληθείσα προσφορά της επιτυχούσας κοινοπραξίας. Όπως σχετικά ανέφερε αυτοί υποβλήθηκαν μέσα σε πλαστικά folders και ότι γενικά η υποβολή της προσφορά ήταν άτσαλη.

3. Από τους ισχυρισμούς και τα γεγονότα όπως εκτίθενται πιο πάνω και από την εξέταση του διοικητικού φακέλου καταλήξαμε στα ακόλουθα:

Είναι γεγονός ότι στους όρους των εγγράφων προσφοράς και συγκεκριμένα στον όρο 3.1.4 καθορίζεται γενική υποχρέωση για υποβολή όλων των δικαιολογητικών που καθορίζονται στα έγγραφα προσφορών όπως και στον όρο 4.6.1(στ)(i) όπου καθορίζεται ότι ο προσφέρων οφείλει να καταθέσει τα αναφερόμενα έγγραφα των οποίων είναι και τα επίσημα αποδεικτικά στοιχεία σύστασης του νομικού προσώπου εάν τούτο είναι προσφέρων.

Έχουμε την άποψη ότι οι φράσεις «οφείλει να υποβάλει» και «οφείλει να καταθέσει» καθιστά επιτακτικό τον όρο για υποβολή πιστοποιητικού σύστασης. Ο ισχυρισμός της Αναθέτουσας Αρχής ότι η ύπαρξη του νομικού προσώπου βεβαιώνεται από την υπεύθυνη δήλωση δεν γίνεται αποδεκτός και τούτο γιατί η υπεύθυνη δήλωση βεβαιώνει την αλήθεια υποβληθέντων δηλώσεων στοιχείων και εγγράφων χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν απαιτείται να υποβάλλονται όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και έγγραφα.

Επίσης δεν γίνεται αποδεκτός και ο ισχυρισμός της Αναθέτουσας Αρχής ότι επειδή στα έγγραφα του διαγωνισμού αναφέρεται με ποινή αποκλεισμού η μη υποβολή εγγυητικής επιστολής (όρος 4.3) νομιμοποιείται η Αναθέτουσα Αρχή να αποδέχεται προσφορά που δεν συνοδεύεται από έγγραφα τα οποία οι ίδιοι οι όροι επιτακτικά ζητούν με τις φράσεις, «οφείλει να υποβάλει» και «οφείλει να καταθέσει».

Βάσει των πιο πάνω θεωρούμε ότι ο όρος για υποβολή του πιστοποιητικού σύστασης είναι ουσιώδης όρος και προκύπτει από τη διατύπωση των προαναφερθέντων άρθρων. Είναι πάγια νομολογημένη αρχή ότι οι όροι των προσφορών πρέπει να ερμηνεύονται στενά και τούτο για να διαφυλάσσεται η Αρχή της ισότητας και της διαφάνειας. Εναπόκειται στις Αναθέτουσες Αρχές να συντάσσουν τους όρους των προσφορών με τρόπο που να τους παρέχεται σαφώς η διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν το χρόνο υποβολής κάποιων δικαιολογητικών και στοιχείων της προσφοράς. Η διατύπωση του όρου 3.1.4 ότι «ο κάθε προσφέρων οφείλει να υποβάλει όλα τα δικαιολογητικά που καθορίζονται στα Έγγραφα Προσφορών. Χωρίς εξαίρεση, όλα τα δικαιολογητικά, θα πρέπει να συνάδουν πλήρως με τους όρους και τις πρόνοιες των Εγγράφων Προσφορών» δεν αφήνει περιθώρια για διαφορετική ερμηνεία ότι η κατάθεση με την προσφορά του πιστοποιητικού σύστασης της εταιρείας είναι υποχρεωτική όπως άλλωστε σαφώς εκτίθεται και στον όρο 4.6.1(στ)(i) όπως εκτίθεται πιο πάνω.

Παρ' ότι το πιο πάνω εύρημά μας καθορίζει την τύχη της παρούσας Ιεραρχικής Προσφυγής θέλουμε να αναφέρουμε ότι θεωρούμε βάσιμο και τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη είναι άκυρη γιατί δεν μονογραφήθηκαν όλες οι σελίδες της κυρίως προσφοράς κατά παράβαση του όρου

4.5.6 των Εγγράφων της Προσφοράς. Έχουμε παρατηρήσει ότι η προσφορά δεν είναι βιβλιοδετημένη για να μπορεί να υπογραφεί μόνον η πρώτη και τελευταία σελίδα. Τα διάφορα έγγραφα είναι στερεωμένα με μεταλλικό κρίκο ο οποίος ανοίγει και έτσι είναι εύκολη η παρέμβαση επί των διαφόρων εγγράφων. Τηρουμένων των αναλογιών ισχύουν τα ίδια επιχειρήματα που έχουμε αναφέρει στον ισχυρισμό των Αιτητών για μη υποβολή του πιστοποιητικού σύστασης της εταιρείας.

Δεν θεωρούμε σκόπιμο να ασχοληθούμε με τους άλλους ισχυρισμούς των Αιτητών.

Ως εκ των πιο πάνω βρίσκουμε ότι υπάρχει εν προκειμένω παράβαση του ισχύοντος δικαίου γιατί η προσβαλλόμενη απόφαση ελήφθη υπό πλάνη, είναι ανατιολόγητη και παραβιάζει την αρχή της ισότητας των προσφοροδοτών. Σαν συνέπεια η παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή κρίνεται βάσιμη και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ακυρώνεται.